

Nro. 26.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRÁLYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBÖL.

*Költ Bétsben Septembernek 28-dik napján 1798-ik
esztendőben.*

Béts.

B. *Devins* Cs. Kir. hadi Tárnokmester, egy szép 's derék Magyar Regimentnek tulajdonosa, minek-utánna Ő Cs. K. Felsege parantsolatjából a' Horváth- és Erdély Országi, nem külömben a' Velencei vég-helyeket, és határokat szemelsen meg vizsgálta volna, kevés napokkal ennekelötte ide vissza jöven halálos betegségbe esett, és tegnap reggeli 9. óra-kor meg is hólt. Ebben a' *Niederlandiai* szülektől származott, de Magyar Országban született, 's Magyar Regimenteknél szolgált vitéz Hazánkfiában a' Fels. Austriai Haz egy buzgó hivjét, a' Cs. K. armada pedig egy valóságos Mentorját, 's derék Vezérjét és Hérosát vesztették el; kinek vitéz tetteiről mindenkor mélységés tisztelettel fognak a' Márszai emlékezni.

Az itt lakos Görög kereskedőkhöz érkezett *Konstantinápolyi* magános levelek szerént, 15 Orosz hajók jutottak bé az oda való Canalisba ezen hólnap 5-ikén, a' mellyek, mint a' Fényes Portának gyözetetlen védelmezői, rendkívül való örömmel fogadtattak a' buzgó Muzulmanok által. Onnan a' Török flottával egyetemben, a *Dardanellákon* keresztül, a' Közép Tengerbe fognak menni, 's az ott lévő Angliai flottával magokat egyesítvén, öszve kaptsolt erővel kadakozni a' Francziák ellen.

Nelson Anglus Admiralisnak, mint a' *Fényes Porta* Szabadítójának, 100 erfényt (egy erfényben 500 piafter vagyon) egy nyusztal prémzett és bellett bundát, egy kalapra való brilliantos bokkrétát, egy brilliantos markolatú spádét, és egy brilliantos markolatú 's hüvelyű *Jatagant*, az az, Török kardott küldött ajándékba a' Török Császár. — *Bonaparte* Fr. fő Vezér ellen 100 ezer emberből álló armádiát fog a' Nagy Ur, a' Damaskusi Basa vezérlése alatt Egyiptomba küldeni.

Német Ország.

Azon fontos jegyzésekre, a' mellyeket a' *Rastadi* Német Deputatio képeben, Gr. *Metternich* Cs. Plenipotentiarius minister, *September 10-ikén* a' Fr. Ministereknek küldött ezek *September 14-ik* napján következendöképen válaszoltak:

„Ambár igen nagy örömet érezzenek magokban az alább irtak a' Német Deputatio békelségesen hangzó szavain, és ambár igen nagy bizodalommal légyenek azok eránt: mindazáltal kéntelenek azt meg jegyzeni, hogy sem a' szép szavak, sem a' jó indulat nem elegendők; a' már 9. hólnapokig tartó alkudozás után valósággal kellene azt megmutatni, hogy akarja a' békelséget, tökéletességre kellene azt vinni. Az alább irták meg nem szünnék avval kínálkozni. — Valójában mostan is látatik a' Német Deputatio eddig való határozatlanságából ki lépni akarni; leg közelébb réa állott a'

Fr. Respublika nyomos kívánságának tellyesítésére, az *Ehrenbreitsteini* várnak le rontására, és az ezen tárgyra nézve való, mostan is említett meg egyezését akként nyilatkoztatta ki, hogy abból nyilván láthatni, hogy nem hibáztak az alább irták, a' midön azt a' meg másolhatatlan jelentést tették magokról, hogy ők azon meg egyezést egyenesnek és tisztának tartják, 's bé is veszik. Ugy de, miért hagyatott meg az előbbi meg határozásnak egyikébe bé tsúfzott fel tételes dispositió? Miért fölztották meg magókat azon meg másolásnak jó következéseitől, a' melly, a' nehézségeket el távoztatta, az áldozatot érdemessé tette, az alkudozásnak költsönös egyenes vóltárol a' Fr. Fő Kormányfizeket meg győzte, és a' jövendőbeli egyességet állandóva tette vólna. — Igaz ugyan az, hogy a' Német Deputatio egészen hajlandó a' *Péter szigetje* Franczia Respublikának való által engedésére; hanem úgy lattzik, hogy felettébb való áldozatnak lenni tartja azt, a' melly gondolat nemtsak meg alatonitja ezen ajánlást, hanem egyfersmind azt is nyilván valóvá teszi, hogy a' Német Deputatio, azon számos áldozatokról, a' mellyeket a' Német Ország békesség helyre állatása végett tett már a' Fr. Kormányfizek, egészen el felejtkezett. — Ismét azt lehet és kelletik mondani, hogy nagy tévelygés azt állítani, hogy a' két egymással alkudozó Hatalmasságok, szoros értelemben, egyenlő hasznot várhasának magoknak. — Ezen egy aranyuságnak sem a' dolgok' természetében, sem a' személyeknek egymás eránt való környülállásaikban helye nintsen, és ha a' jelenvaló alkudozásokban fel tétetődne is az, még is nyilván való dolog az, hogy abból nagy külömbségnek kellene a' Fr. Respublikára nézve folyani, a' melly nemtsak az azt illető elégtételnek nagy részét el vesztené, hanem a' kezében lévő nyert haszont is meg kissebbitené. — Az illy alkotmány semminémü békességgel meg nem egyez, még kevesbé a' Franczia fegyvernek ditsőségevel; következésképen meg nem igazitat-

hatik az olly alkudozókkal, a' kik jó itilő tehe-
tséggel, és egyenes szivvel birnak.“

„Ezen szükséges meg jegyzések után még valy-
lyák azt az alább irtak, hogy a' Német Deputatió
által adatott válasz nagy reménységet nyújt a' dol-
goknak jelenvaló mivóltokhoz, és mind a' két nem-
zet által nyughatatlanzággal várt, de meg hátralta-
tott szerentsés ki menetelekhez. — Azon válasznak
szoros meg visgaltasából a' tettzik ki, hogy min-
den, leg elább a' fő nehézségeket ezen három pont-
ra lehet szoritani: 1) Még tartásák e' a' Francziák
magoknak a' *Kéhli* és *Kasszeli* erősfégeket, vagy pe-
dig vissza adják Német Országoknak? — 2). A' Ré-
nus bal partyán fekvő, és Francziáknak által ada-
tott Német tartományoknak adofságaik, által tété-
tődjenek e, a' Rénus jobb partyán lévő, és com-
pensatióban adattatandó tartományokra, avagy
nem? — 3) Mitsoda alkalmaztatást, és ki fogást
lehelsen a' Rénuson túl lévő Német tartományok-
ból kiköltöztekre nézve, az Emigransokról hozá-
tott Francia törvényekből tenni? — A' többit, a'
mint a' Német Deputatió is böltsen meg jegyzette,
könnyü leszen, a' nagyobb akadályoknak el hári-
tatások után, el intézni. — Annakokáért ezen 3.
punctumokra függesztik az alább irtak magok fi-
gyelmetességét, és mivel a' két utólsóbtól, sok fa-
miliáknak bóldogságok, szabadságok és szeren-
tséjek függ a' két Statusban, nagy figyelmetesség-
gel kivánták azokat meg visgálni. — És ezek igen
szentséges tárgyak a' Francia Kormányzékra néz-
ve, mind más Státusokkal való politica egyefsé-
gekben, mind belső kormányozásaikban. — Arra
való nézve, következő ajánlásokat és jelentése-
ket tesznek az alább irtak (mindazáltal azon nyilván-
ságos fél tétel mellett, hogy a' Péter szigetbeli erős-
ség ezennel engedtsék által a' Francia Respubli-
kának, és egyfersmind az *Ehrenbreitsteini* erősfég
le rontatása eránt tétetett clausulak és fel tételek is
töröltsenek el.)

1.)ször. Haszontalan dolog volna azon mártud-
va lévő okokat, a' mellyekre nézve a' Fr. Res-
publika a' *Kéhli* és *Kasszeli* erősségeket azoknak
vidékeivel együtt meg tartani akarta, újra elő hor-
dani; ugyan azon indító okok által akadályoztatik
azoknak egészlen való által adatásoktól. — Azt le-
hetett volna gondolni, hogy ezen tárgyat politi-
cus tekintettel fognák a' herczegek, és több Biro-
dalombeli Státusok meg szemlélni; valósággal meg
fogják jövendőben bánni, hogy arra nem figyel-
meztek, avagy figyelmetlenségekre méltatlannak len-
ni itilték. — A' midön a' Francziák hatalmában
lenni látták volna ezen erősségeket, a' helyett, hogy
hasznos bizodalommal keflett volna erántok len-
ni, ellenkező h jlándosággal viseltettek hozzájuk.
— Minden félelemnek el háritása végett, imé le-
mond a' Franczia Respublika a' *Kéhli* és *Kasszeli*
eröslégeknek birasáról, le rontattya azokat, és
csak vidékjeiket tartya meg még most magának.

2.)ször. A' mi a' fent említett adófságot illeti; meg
nem fontolta jól a' Német Deputatio, hogy a' Fr. Res-
publika az olly feltételekre, a' mellyek a' Rénuson túl
lévő Német tartományoknak által adatásokat meg
alacsonyitanak, a' két Status közt való villongá-
soknak növéfét meg gyökereztetnek, és az által
adattatott Német tartományokat a' hadi terhekkal
nagyon meg nyomnák, tellyeséggel le nem bo-
tsátkozhatik. És így, a' miképen már másszor is
ki nyilatkoztatták magokat az alább irtak, az ál-
tal adattatott Német Tartományoknak adófságjaik,
a' Compensatióban adatandó Rénuson innen lévő
tartományokra fognak által tétetödni; abban mind
azáltal meg egyyez, hogy a' Tartományoknak, és
Közönségeknek adófságaik, ki vévén a' hadakozás
folytatására tsináltakat, tovább is azon Tartomá-
nyokon maradjanak. — A' közönséges Creditorok
julsaik ezután is sértetlenül fognak hagyattatni.

3.)ször. Azt is kívánnyák az alább irtak jelen-
teni, hogy az emigratióról hozatott Fr. törvények
sem az által engedtetett Német tartományokra, sem

Moguntziára ki nem fognak terjesztetni. Örömmel veszik öök ezen meg nyugtató jelentést; mivel mindazáltal azon cikkely, a' mellyen azon ki nyilatkoztatás fundáltatik, a' Német Deputatio 3-ik *Martiusi* Jegyzésének 18 cikkelyei közt vagyon, azok pedig a' 11-ik *Mártiusi* Jegyzésben ki nyilatkoztatott fel tételekre czéloznak; szükséges volt ezen tárgyat világosabban ki magyarázni. Tehát akként jelentik ki magokat az alább irták, hogy ezen cikkelyekre és feltételekre, annyiban, a' mennyiben szükségesek volt az alkudozásban, már feleltenek; egyfersmind a' 9-ik *Germinali* (29-ik *Martiusi*) válszadásokra utasítják a' Német Deputatiót, hogy, tudniillik ezen cikkelyeket és fel tételeket, mint magában álló, egymástól különböző, és másoktól nem függő feltételeket úgy nézik a' Fr. ministerek, és öök akármelley azokkal való élésnek, a' melly által t. i. a' már meg határozott pontokat vagy meg erőtleníteni, vagy héjába valóva tenni lehetne, tellyes tehetségek szerént ellent fognak állani. — Ezen jegyzéseket, mint a' békeféségnek zálogát, úgy adják elő a' Fr. Ministerek. — Hogyha Francia és Német Ország egyenlő indulattal viseltetnek, úgy reményleni lehet, hogy a' Német Deputatio egy formán fog gondolkozni, és nem fog újabb hadakozásra való alkalmatosságot szolgaltatni. *Radtban Fructidornak 28-ik* (September 14-ik napján a' Fr. Respublikának 6-ik esztendejében..“

Bonnier. Jean Debrie. Roberjeot.

Nagy Britannia.

Az *Irrlándiának Killalla* nevű kikötő helyében, *Augustus 22-ikén* ki-szállott Francziák, azon hólnapnak 27-dikén reggel meg támadtak *Castlebar* mellett, a' *Lake* Generális vezérlése alatt volt Anglus seregeket, előbb, hogy sem mint ezek öszve huzhatták volna magokat, és hátrább is nyomták, holott kevés embert vesztett ugyan a' nevezett Anglus vezér; mindazáltal kén-

telen vólt 6. tábori ágyuját az ellenségnek hátra hagyni. — A' *September első* napján költ Londoni udvari ujság levél tette ezen történetet közönségesé, ezt is hozzá adván, hogy *Castlebartól Tuamig* nyomúlt vólna előbre az ellenség; de valamint több költött hireknek, ugy ennek valósága sem erősített meg. — Azonközben egy 13000 főből álló ármadiával ment Lord *Cornvallis* az ellenség eleibe, a' mellyel *September első* napján *Knockhill* kis váraska alá érkezett.

Ezen környülállásról következő officiális tudositást küldött herczeg *Portland* minister a' *Londoni* Lord Majornak: „Ma reggel vettem Lord *Cornvallisnak* *Knockhillból* első *Septemberi* levelét, a' mellyből világos, hogy még akkor is *Castlebar* mellett állott az ellenség; hogy elegendő okunk légyen annak el hívésére, hogy annak hadi ereje felettébb nagyoztatott, és hogy kevesen állottak hozzájuk a' lakosok közzül, azok is pedig többire mind alávaló emberek. — Örömmel jelenthetem még azt is, hogy *Irlandiának* egyéb részeiben semmi békételenség nem mutatta magát, melyet a' közönséges újság levelek által ki hirdettett tudositásokra nézve, szükségesnek tartók jelenteni.

„Eddig vagynak az officiális tudositások. A' magános levelekből több tudositásokat is lehet olvasni, a' mellyek közt leg fontosabnak lenni látatik az, a' melly a' *Loyds* nevü kafféházban kiszegzetett vala *September 7-ikén*, hogy tudniillik, a' *Liverpoolból* küldetett levélnek foglalátja szerént, egy *Dublinből* *September 4-ikén* ki indúlt hajó az halotta egy akkor oda érkezett vámos hajónak kormányozójától, hogy Lord *Cornvallis* a' *Francziákat* meg tamáda, 's meg verte vólna, annakutánna pedig 5. osztályra osztván fel ármadiáját, egészlen körülkerítette 's el fogta vólna az ellenséget. — A' melly történetnek valóságát meg eddig semmi udvari hiradás meg nem erősítette. Arról mindazáltal kételkedni nem lehet, hogy

Lord Cornwallis igen közel vólt az ellenséghez, és hogy ő tellyes diadalmat fog rajtók venni. — Azt hirdetik ugyan a' közönséges ujság levelek, hogy 7000 főből áll az *Irlandiába* ki szállott Fr. sereg, de, a' mint a' fellyebb való jelentésből láthatni, épen nem úgy vagyon a' dolog, és mingyárt első tsatájokban is 80 emberek vezett el, és nem kevesen estek fogságba.

Néhány magános levelek már most azt hirtelik hogy azon Franczia ármadiának vezérje, *Humbert* Generalis capitulatióra kíván *Lord Cornwallissal* lépni, úgy mindazáltal, hogy a' melléje állott *Irlandusok* is részeltessenek abban; de hogy ezen ajánlást egy átallyában meg vetette vólna a' nevezett *Anglus Lord*.

Azonközben olly rendelések tétetődtek *Dublinban*, hogy semmi alkalmatosságok nem lehet a' titkos békételeknek a' Francziákkal való közösülésre, és zenebona indításra. A' városba vivő utakon és kapukon meg kettőztettek a' vigyázó strázsák, és a' városban közönségesé tétetett parantsolat szerént, senkinek szem szabad esteli 9. orától fogva reggeli 5. oráig házából ki menni; a' Status rabjai záros tömlöczökbe tsukattak, és *O'Connor*, *Emmet*, 's *M'Névin* lábaikra kettős vasak tétettek; hanem épen mikor ezek történtek vólna, mind nékiek, mind más 30 Status raboknak akkor érkezett meg a' Királyi pardon, melly szerént örökre ki kell nékik az Országból menni. Minthogy pedig az Angliai antiministeriális résznek nevezetesebb tagjai *Bedford*, *Fox*, és *Sheridan*, *O'Connornak* nemcsak pártját fogták, hanem olly forma bizonyyságot tettek felőle, hogy ők politica gondolkozásokra nézve vele egy formán értenek, ő pedig első indító oká vólt az *Irlandiai* insurrectionának; félő, hogy ők is keleptzébe ne eszenek. —

A' 4-ik *Septemberi Londoni* udvari ujság levél által had inditatik a' *Franczia Respublika* dajkasága alatt lévő *Liguriai* és *Római* újforma Respub.

likák ellen. Az *Augustus* 29-ik napján ki adattott hirdetménynek ez a' foglalata vagyona:

„Mint hogy azok az emberek, a' kiknek kezekben vagyona most a' Fr. Országi hatalom, Olaszország-nak több részét erőszakosan el foglalták, és az ott lévő régi igazgatás formáját fel forgatták; mint hogy az ő alattok valók azon planumjaikat, a' mellyek Európának köz hasznával ellenkeznek, és kivált az ő Kir. Felsége jobbágyainak kereskedéseiket és hajókázásokat akadályoztattak, elő me-netelesítik; — jelentetik ezen hirdetmény által, hogy a' Közép Tengernek, ezen ellenség hatalmában lévő partjai, 's különösen a' Genuai, és a' Római Státusbeli tengeri partok ellenséges állapotba tétődnek, és ellenséges módon fog velek bánat-tatni. „

Helvétziai Respublika.

A' Helvécziában lévő Francia truppok, és *Unterwaldi* fegyvert fogott lakosok közt, *September* 9-dikén történt véres tsatáról ekként irt a' *Schauenburg* Generális Titoknokja *Richard* polgárhoz, a' Fr. ármádia Helvétziai postjainak fő Igazgatójához: „Ma egészlen meg verettettek az *Unterwaldiak*. — Tegnap jól meg vizsgálván az ő fekvéseket *Schauenburg* fő Vezér, ma, reggeli 5 órakor, egy néhány punctumon meg támadta, és hosszas ellent-állások után zürzavarba ejtette, 's meg futamtatta őket. 's a' t. “

Önnön maga *Schauenburg* fő vezér is ilyen foglalatu tudositást küldött *Luzernai* fő hadi szál-lasáról, *September* 9-ikén, hetedfél órakor, a' Helvétziai Directoriumhoz: „Polgár Directorok! örömmel fogjátok érteni, hogy hiven megmaradt a' Republikánusok mellett a' győzedelelem. — A' *Stanzi* (*Unterwaldi*) egész kerületeket hosszas csatazásunk után el foglaltuk. — Egyedül azon szomorkodok, hogy sok vérontással vettük meg a' győzedelmet;

de nem lehetett más módon a' pártosokat meg zabolazni.,,

Ezen itt le irt hadi történetről illy jegyzéseket olvasunk a' *Luzerni* közönséges és magános levelekben : „Mindnyájan mélylységes szomorúságba estünk azon *Unterwaldi* véres tsata miatt, a' melly *September 9-ik* napján esett. Minden oldalról meg támadták a' Francziák az *Unterwaldi* insurgalt lakosokat, 's mindenütt diadalmat vettek rajtok, hanem mindenütt nagy árron kellett nékiek a' győzedelmet meg vásárlani. — A' *Kerns* mellett esett fő tsata reggeltől fogva dél utánnig tartott, 's mind a' két részről sok vér ontatódott ki. Diadalmat vévén a' Francziák az insurgenseken minden körülbelől fekvő falukat, sőt magános házakat is meg gyujtottak. — Egyik tűz lángja után a' másik ütötte ki magát, az égnek egész kárpitja tűzben volt éjfél utánnig. — Sem az asszony népnek, sem a' kisdedeknek nem kedveztek a' meg busúlt győzödelmesek. — *Stanzstadtól Stanzig* halommal fekött a' holt test, 's miattok az Ország utján sem lehetett menni. — *Stanzban* tsak nem minden házak porrá és hamuvá lönek. — Lehetetlen az *Unterwaldi* nyomoruságot és pusztitást le irni. — Mindennek, a' ki a' hegyek közzül le ment, fegyverét le rakta, 's a' Constitutiót bé vette, meg kegyelmezett *Schauenburg* Generális; hanem kevesen voltak olyanok, a' kik ezeknek nyomdokaikat követték volna. — A' meg öletett *Untervaldiaknak* 2000-re tetődik a' számok. — Magok meg vallották azt a' Franczia tisztek, hogy az egész háborúban nem volt ennél véresebb tsatájok. Még az asszonyok is fegyvert rántottak honnyaiknak védelmezésekre, és férjeikkel együtt hadi rendbe álván, nemeket felülhaladó bátorsággal viaskodtak; de sokan el is hullottak közzüllök. — Kiváltképen a' Fr. ágyuk tettek benne sok kárt.

Helvéciának jelenvaló környülállásait, és a' fent le irt szomorú történeteket, ezeknek valóságos okaival egyetemben, nyilván lehet egy *Septembek* 11-ikén költ *Bernai* levélben látni: „Két tárgyra vagyon, *ugymond*, a' közönséges figyelmettség függesztetve. Az *első* a' Francziákkal kötött *offensiva* és *defensiva* *alliánzia*. Ennekelőtte soha senkivel sem vólt *Helvéciának* *offensiva* *alliánzia*ja. A' mig még királyok uralkodtak *Franczia* Országban, a' velek való szövetség szerént, tsak 6000 emberrel tartozott a' *Franczia* határokat védelmezni, most pedig kéntelen vólt a' *Helvécziai* Fő Kormányzék magát arra kötelezni, hogy minden esetekben, és háborúokban, minden kifogas, és meghatározás nélkül, segíteni fogja a' *Francziákat*, a' melly miatt minden némű háborúban részesülni kell *Helvéciának*, és olly *requisiók* alá fog vettettetni, mellyekhez szokatlan lévén a' nemzet, félelemmel tölti azt bé. — Egy szóval, minden igaz *Helvétus* bánkodik 300 esztendőig tartott *tsendeségének* elvesztésén. Ez az oka, hogy az apróbb *Cantonok* vonakodván az új *Constitutióra* való esküvéstől *ujjabb* háború támadt közöttök és a' *Francziák* közt, a' mellyre, mint 2-ik tárgyra vagyon a' *Publicumnak* figyelmettsége függesztetve. — *Elsőben* is az *Untervaldi* *Cantont* támadta meg *Schaenburg* *Fr.* vezér. Ezen *Cantonnak* 8. mélföld a' hosszasága 6. a' szélessége, az *Alpes* hegyek közé vagyon szorittatva, 's három tenger, vagy inkább tó fekszik térségjein. — *Napnyugotra* és északra a' *Luzerni*, délre a' *Bernai*, napkeletre az *Uri* és *Schwiczi* *Cantonokkal* határos. — Tellyes érdekekkel és hegyekkel, 's erre nézve igen alkalmas a' barom tartásra. Lakosai mindnyájan *Catholicusok*. — Ez, és a' *Schwiczi*, 's *Uri* *Cantonok* kötöttek 1315-ik esztendőben egymás közt leg *elsőben* is szövetséget, 's ezek vetették még a' most elenyészett *Helvécziai* *Constitutió*nak első *fundamentumát*. Eleitől fogva szerették ezen *Cantonnak* lakosi a' *tsendes* életet, *vallásokat*, régi szokásaikat,

és leg kisebb változást sem tettek democratica alkotmányokban. — Értésekre esvén *Schauenburg* Fr. vezérnek ellenek lett indulása álhatatosán el tökéltették magokban, hogy vagy régi szabadságaikban meg maradnak, vagy meg halnak. A' már felylyebb meg jegyzett napon, tudniillik *September 9-ikén*, reggeli 5. órakor, két felől, ugymint, a' *Luzerni* Canton határaitól, és a' *Waldstetti* tó oldaláról rontott reájok. — Az *Untervaldiak* bé bortsátották ugyan az úgy nevezett fekete Frantzia légiót földjökre, hanem mikor a' *Lungerin* hegyek közt lévő szoros utón ment volna az, egy már annakelőtte meg mináztatott, az az, puska porral meg rakatott nagy kösziklát fel vették, 's agyon verették azon legiónak nagyobb részét az életben meg maradtakat pedig ki üzték határjaikból. — A' *Stanzstadi* tó mellett, holott 8000 emberrel állott *Schauenburg* Generális, 15 óráig viaskodtak az *Untervaldiak* az ellenséggel, még pedig olly mérgesen, hogy a' meg öletett és tóba ugratott, 's abba fulladott Francziáknak 3000-re tétetik a' száma. — Végtere 2000 tallértigirvén *Schauenburg* Generális annak, a' ki ottan a' szárazra leg elsőben ki szállana, a' sok veszteség után, három helyen szállottak ki a' Francziák, és hátok megé kerülvén a' viaskodó *Untervaldiaknak*, másfélezer embernél többet le vagdaltak közülök, és nemtsak *Stanzstad*, *Bouche* és *Bevanies* nevü helységeket, hanem azon Cantonnak fő városát *Stanzot* is, minden régiségeivel egyetemben meg gyujtották, 's meg égették. — Az életben meg maradt *Untervaldiak* a' hegyek közzé vonták magokat, és álhatatosan meg akarván öseiknek törvényeik, 's szokásaik mellett maradni, meg vetették a' nékiek igirtetett pardont.

Elegyes Dolgok:

Néhány hólnapoktól fogva igen sok fáska vólt *Móldvában*, a' mellyek közzül néhány osztályok

Szében vidékén is mutogatták magokat, de ott szállást nem tsináltak magoknak. — Londonban 12 serföző 195000 akó sert főzött ki, melly jobbadon napkeleti és napnyugoti Indiára vitetett. — Azon szántó ekét, mellyel néhai II. Jósef Császár, Morva Országban a' Raufznizi határon szántott, egy márvány kö talpra állitatták fel, és azon Marchionatus szálajában vitették bé az oda való Karok és Rendek. — Párisban sok apró gyermeket meg ölt ezen esztendőben a' himlő. — Azon petsétes leveleknek, a' mellyeket a' Nápolyi Felség a' tartomány- és városbeli kormányozoknak küldött, September' 3 ikán fel bontatván, a' vólt a' foglalatjok, hogy 50000 fegyvert fogható embert állítsanak ki, 's öltöztesenek fegyverbe, a' kik azon esetre, hogy a' reguláris katonaságnak táborba kellenni szállani, vigyázzanak a' közönséges tsendesség állandó meg maradására. — A' Nápolyi Kir. ármadiának vezérlése Cs. K. hadi Tárnokmesterre B. Mackra bizatott. — Azt állattyák a Páriaiak, hogy fel nem fog, a' Frantzia és Amériikai Respublikák közt a' régi baratság bomlani. — Egészlen Franczia lábba fog állitatni a' Máltai sziget, és már ottan is ujság levelek adattatnak ki. — A' Florentziai herczegségben erősen meg tiltatott a' Pantalonoknak, az az, a' lábszár közepéig erő Fr. nadrágoknak, a' rövid haj, és több efféle republikánnsi módiknak viselete. — A' Lisszabonba szökött pártos Irlandusok, at ott lévő Anglus követ kérésére meg fogattatván, vissza küldettek hazájokba. — A' Francziák ellen küldettendő Orosz ármadiát, a' Császárnénak testvér öttse Ferdinand Würtembergi herczeg fogja commandirozni. — Máltából való el menetelekor meg hagyta Bonaparte, hogy ottan egy szerzetes Rendnek egy klastromnál több ne hagyattasfék. — Barthelemy Fr. Ex-Director a' Cayennei ispotályban betegségéből felgyogyulván, onnan Sinamarisba küldetett. A' Párisba küldetett Portugalliai követnek D. Diego de Noronha a' neve. — Azok a' Velencei tartománybe-

É lakosok, a' kiknek a' Cisálpínai Respublikában örökségeik vagynak, 180 napot tartoznak azokban esztendőnként lákni, másként esztendei jövedelmiknek egy harmad részét el vesztik. — *Reubel* Fr. Director September 11-ik napján érkezett vissza Párisba *Plombiersből*, a' hol t. i. meg bomlott egészségének helyre állítása végett, savanyú vizzel és fürdővel élt. — A' Római Statusbeli insurgenseknek egy része az Apenninusi hegyek közzé vette magát. — A' *Lisszabonban* lévő Svéciai követség számára egy kápolnát építetett ottan a' Svéciai Felség. — Azok a' *Korszikai* emigránsok, a' kik hazájokból lett kiköltözésektől fogva pensiót vettek Angliától, és Olasz Országban imitt amott laknak, kötelesek a' *Livornóhoz* nem messze fekvő *Elba* szigetébe öszve gyűlleni, külömben meg fosztatnak pensiójoktól.

* * *

Horátz' első Könyvének harmadik Éneke Magyar Strófákba fordítva.

Hajó! a' melly viszed a' nagy *Virgiliust*,
A' mig el indulnál, hald meg *Horátziust*!

* * *

Vénus Isten Asszony téged igazgasson,
Mind *Kástor*, mind *Polluks* hiven takargasson.
Eólus szeleit tömlöbe szorítsa
A' kedvezőn kívül, 's fel-ne háborítsa
A' Tengert; sőt inkább néked ugy kedvezzen,
Hogy *Virgiliusom* békével evezzen.
Kérlek is tartsd-meg azt, ki szívemnek fele,
Hogy ne legyen halak 's tsudák eledele.
Tartsd-meg, ismét kérlek, szívem 's lelkem felét;
Mert így messze üzöd éltém' komor telét.
Vidd-el *Athénébe* őt békefégesen,
Hogy ott folytathassa munkáját tsendeszen.

* * *

Vas vólt annak szive 's hármias értz felette,
 Ki romló hajóját elébb a' felette
 Veszedelmes Tenger' habjaira mérte
 Bizni, 's a' ki annak szélelségét mérte.

Nem félt az egymással küzködő szelektől,
 Nem az első hajtó hét *Hiadesektől*;
 Sőt talám az a' szív soha sem irtózott,
 A' melly leg-először tengeren hajózott.

Mitől rettegett az, ki midőn evezett
 A' tengeren, 's még is szeme nem könyvezett.
 Az irtóztató nagy tsudák látására,
 'S a' tenger felettébb való zugására?

Már látom nints haszna, hogy el-választatott
 A' föld Tenger által; mert mód taláztatott,
 Hogy már az embernek a' vizen is uttya
 Készüljön, a' mellyen utazását futtya.

Ollyan ez a' dühös emberi nemzettség,
 Ezt ugy el-foglalta már is a' vezettség,
 Hogy azokon kapdos, mellyek tilalmasok,
 'S arra hangyat rohan, mellynek tilalma sok.

Tekintsd *Promethéust*, ki arra a' végre,
 Hogy a' Naptól tüzet lopjon, a' kék Égre
 Fel emelkedett, hol *Pallás* segítségé
 Altal böldegült is; de vakmerősége

Meg lakolt; magának mert az az átkozott
 Halált 's e' Világnak sok rosszat okozott.
 Ő az, ki éltünket meg rövidítette,
 Az előtt ép' testünk betegesítette.

Ő az, ki a' halált hozzánk siettette,
 'S lassú lépéseit gyorsabbakká tette.
 Vakmerő *Dédalus*! hát te mit koholtál?
 Mikor kemény záros fogságodban vóltál.

Hogy-hogy bátorokdál szárnyékat építeni,
 Magadat 's fejedet azokkal repíteni?
 Szemléljük *Herkülest*; ez Pokolnak után
 El-indúlt, — le szállott barátai után.

Egyiknek közölök szabadulást adott,
 De a' másik még is ugyan ott maradt.

Egy szóval: próbálni való már semmi sints,
Mindent meg-próbáltak, akármerre tekints.

Az Oriásokat látsuk utóljára;

Ezek égbe vágytak; de munkájok' arra
Meg-ment: mert ménykövel verettettek agyon
'S egy néhány még most is *Aetna* alatt vagyon.

* * *

Nem is tsuda, olykor ha *Jupiter* hánnya
Ményköveit reánk, 's éltünket nem szánja:
Mert mi nem engedjük sok gonczságunkkal,
Hogy meg-elégedjék nyomoruságunkkal.

*Irta Filep János, Nyiresben
Augustus 20-ik napján.*

* * *

R. Sz. B. Gróf, If. *Széki Teleky Domokos* Ur
Eö Nagysága, a' Fels. udvari Erdélyi Cancellaria
Cancellariusának Eö Excellentiájának első szülött
fia, Cs. K. Komornyik, és az Erdélyi Melt. Kirá-
lyi Tablának egyik érdemes Afsefsora, a' múlt na-
pokban meg halálozott.

* * *

A' múlt posta napon, 25-ik szám alatt költ *M.*
Kurirnak 385 lapján, a' 8-ik sorban 8. millió lako-
sok helyet 800000-et, és 1 millió Zsidók helyett
100000-et kell olvasni, ezen tárgynak szorosabb
meg vizsgálása szerént.

* * *

A' kik, vagy Januariustól fogva Mihály napig,
 $\frac{3}{4}$ esztendőre, vagy Aprilistól fogva ugyan addig
 $\frac{1}{2}$ esztendőre, vagy Julius kezdetétől fogva 3. hól-
napra, prænumeráltak a' *Magyar Kurirra*, hogy-
ha tovább-is kívánnak annak szolgálatjával élni,
ne sajnállyák a' barna paripa abrakjának az árrát,
az utolsó fertály esztendőre fel küldeni.

Vége a' III-ik Fertály Esztendőnek.